

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 3 PRIORITETO „SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO KONKURENCINGUMO SKATINIMAS“ PRIEMONĖS NR. 03.1.1-IVG-T-819 „VERSLO KONSULTANTAS LT“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO KEITIMO PROJEKTO VERTINIMAS

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei Ūkio ministerijos komentarai
	<p align="center">VšĮ Lietuvos Inovacijų Centras, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija „Linpra“, asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, Lietuvos lazerių asociacija, Lietuvos robotikos asociacija, Vilniaus pramonės ir verslo asociacija, Lietuvos spaustuvinių asociacija „LISPA“, Lietuvos maisto eksportuotojų asociacija „LitMEA“ ir Technologijų ir inovacijų paramos verslui asociacija</p>	
1.	<p>Projektų finansavimo sąlygų aprašo keitimo projektui pastabų neturi.</p> <p>Tačiau apgailestaujame, kad atliekami Aprašo pakeitimai yra susiję tik su Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316, pakeitimu ir nesiimama veiksnių patobulinti Aprašą, iš esmės padidinant lėšų investavimo efektyvumą siekiant suteikti SVV subjektams reikiamą informacinę, konsultacinę metodinę ir kitą paramą verslo pradžios, finansavimo šaltinių, naujų technologijų diegimo ir kitais verslo organizavimo klausimais.</p> <p>Norime atkreipti dėmesį į tai, kad investavimas negali būti savitiksliis, bet turi turėti (i) aiškius ir pamatuojamus investavimo rodiklius, iliustruojančius investavimo efektyvumą, bei (ii) mechanizmą, leidžiantį įvardinti subjektus, atsakingus už sprendimų dėl investavimo priėmimą.</p> <p>Šiuo metu galiojančios priemonės Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“ apraše nėra įvardinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nei vieno rodiklio, kuris leistų pamatuoti investavimo efektyvumą į verslumo didėjimą bei jo tvarumą; - subjektų, atsakingų už atitinkamo rodiklio, iliustruojančio investavimo poveikį pasiekimą; - lėšas konsultacijoms gaunančioms įmonėms nekeliamas joks, net ir toks reikalavimas/įsipareigojimas, kaip pavyzdžiui, tęsti veiklą 3 ar 6 mėn. po konsultacijų gavimo; - kitos šalys (verslo konsultantai, VšĮ “Versli Lietuva”, UAB “INVEGA”), dalyvaujančios lėšų investavimo procese, taip pat neprisiima jokių įsipareigojimų dėl investavimo efektyvumo. <p>Priemonės Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“ aprašyme nepagrįstai įtvirtinta nuostata, kad konsultavimas yra procesas, kai konsultantas teikia konsultacijas įmonių atstovams esant tik tiesioginiam kontaktui – mechaniškai fiksuojant ir matuojant tik „gryną“ (būtinai fizinis</p>	<p>Pateiktos pastabos ir pasiūlymai naudingi ir aktualūs, planuojama juos išanalizuoti ir įvertinti.</p> <p>Pažymime, kad priemonė „Verslo konsultantas LT“ (toliau – Priemonė) prisideda prie 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ 3.1.1. konkretaus uždavinio „Padidinti verslumo lygį“ įgyvendinimo. Pagal Priemonę remiamos tik aukštos kokybės konsultacijos verslumo skatinimo klausimais, kurios skirtos pradedantiesiems ir ne ilgiau kaip penkerius metus (2-asis kvietimas skirtas ne ilgiau kaip trejus metus) veikiantiems smulkiojo ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektams.</p> <p>Atsižvelgiant į konkrečiu uždaviniu „Padidinti verslumo lygį“ siektinus tikslus, kurie nukreipti į ne ilgiau kaip 5 metus veikiančių SVV subjektų, verslumo skatinimą, nustatyti šios Priemonės projektų atrankos kriterijai ir stebėsenos rodikliai. Projektų finansavimo sąlygų aprašo 18 punktą numato, kad „projektu turi būti siekiama toliau išvardytų stebėsenos rodiklių, iš kurių du, nurodyti Aprašo 18.2 ir 18.3 papunkčiuose, yra privalomi:</p> <p>18.1. kodas P.B.205 „Naujų įmonių, gavusių investicijas skaičius“;</p> <p>18.2. kodas P.B.206 „Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą įmonėms (subsidijos)“;</p> <p>18.3. kodas P.N.813 „Gautos konsultacijos“.</p> <p>Produkto ir rezultato stebėsenos rodikliai turi tiesiogiai koreliuoti su Veiksmų programos konkrečiu uždaviniu, prie kurio įgyvendinimo prisideda Priemonė. Todėl šioje Priemonėje netikslinga numatyti rodiklius, matuojančius konsultavimo paslaugas gavusių SVV subjektų veiklos efektyvumą, pajamų augimą bei sukurtas ir išsaugotas darbo vietas.</p>

konsultanto ir konsultuojamojo dalyvavimas konsultavimo procese tuo pačių metu) konsultavimo laiką, nevertinant konsultavimo poreikio pagrįstumo ir efektyvumo.

Pakartotinai siūlome šias bazines nuostatas, skirtas priemonės Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“ efektyvumui didinti:

A. Lėšų investavimo efektyvumą matuoti šiais rodikliai:

1. konsultavimo paslaugas gavusių įmonių išgyvenamumas (veikimas) rinkoje (0,5; 1,0, 3,0 metai po konsultavimo paslaugų gavimo). Veikianti įmonė – gaunanti pajamas ir turinti samdomų darbuotojų per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį įmonė. Siektinų rodiklių reikšmės galėtų būti tokios:

- o veikiančios įmonės 0,6 m. po paslaugų gavimo – 90 proc.;
- o veikiančios įmonės 1,0 m. po paslaugų gavimo – 72 proc. (2014 m. Lietuvoje sėkmingai po 1 metų veikiančių įmonių rodiklis – 60 proc.);
- o veikiančios įmonės 3,0 m. po paslaugų gavimo – 52 proc. (2014 m. Lietuvoje rodiklis – 43 proc.).

Siekiant išvengti šio rodiklio pasiekimo (stebėsenos) laikotarpyje galimų makroekonominių pokyčių poveikio, šio rodiklio reikšmės galėtų būti matuojamos kaip dalis nuo šio rodiklio reikšmės vidurkio Lietuvoje (pavyzdžiui, būtų siekiama, kad paslaugas gavusių įmonių išgyvenamumas būtų 20 proc. didesnis nei vidurkis Lietuvoje)

2. konsultavimo paslaugas gavusių įmonių veiklos efektyvumas (0,5; 1,0, 3,0 metai po konsultavimo paslaugų gavimo):

- o konsultavimo paslaugas gavusių įmonių sukurtų ir išsaugotų darbo vietų skaičius – 1100 vnt. (tame tarpe – 550 vnt. naujų darbo vietų). Rodiklių reikšmė paskaičiuota atsižvelgiant į tai, kad pagal priemonę planuojama investuoti 11 584 801 Eurų, o pagal šiuo metu taikomą praktiką, LR darbo birža vienos naujos darbo vietos sukūrimui teikia paramą apie 20 000 Eurų);

- o konsultavimo paslaugas gavusių įmonių pajamų padidėjimas – 30 000 000 Eurų. Rodiklio reikšmė paskaičiuota taikant 3:1 santykį su investuota pagal priemonę į konsultavimo paslaugų paslaugas suma.

B. Subjektus, atsakingus lėšų investavimo efektyvumo užtikrinimą, rinktis iš šių alternatyvų:

a. Priemonės įgyvendinimo efektyvumą užtikrina VšĮ „Verslo Lietuva“ (toliau – VL). Pagrindinės sąlygos:

- i. VL planavimo būtų pavedame įgyvendinti priemonė „Verslo konsultantas LT“;
- ii. VL prisiima įsipareigojimus pasiekti šio rašto „A“ punkte numatytus rodiklius;
- iii. VL suteikiami visi reikiami įgaliojimai, atrenkant konsultantus į verslo konsultantų tinklą ir įmones, norinčias gauti konsultavimo paslaugas.
- iv. VL vykdo rodiklių pasiekimo stebėseną.

Taip pat pažymėtina, kad įgyvendinant šią Priemonę, nėra galimybės numatyti subjektų, atsakingų už Priemonės įgyvendinimo efektyvumo užtikrinimą. Vadovaujantis LR konkurencijos tarybos pateikta išvada, VšĮ „Versli Lietuva“ neturi išimtinės teisės vykdyti su konsultacijų ir mokymų veikla susijusias veiklas, kai rinkoje yra ir kitų dalyvių galinčių teikti panašaus pobūdžio paslaugas.

Vadovaujantis Verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo, patvirtinto LR ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 4-558, nuostatomis, VšĮ „Versli Lietuva“ atlieka verslo konsultantų atranką bei prižiūri verslo konsultantų teikiamų konsultacijų kokybę ir atlieka konsultacijų gavėjams suteiktų konsultacijų kokybės vertinimą ir analizę.

Uždaroji akcinė bendrovė „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ (toliau – INVEGA), veikianti kaip įgyvendinančioji institucija, administruoja šios Priemonės įgyvendinimą. Paraiškos vertinimo metu INVEGA patikrina pareiškėjo teisę gauti kompensaciją ir bendrą vienai įmonei suteikiamą de minimis pagalbą, pasirašo su pareiškėju dvišalę sutartį dėl konsultacijų išlaidų dalies kompensavimo. INVEGA taip pat perveda kompensacijos lėšas projekto vykdytojui, gavusi ataskaitą iš VšĮ „Versli Lietuva“ apie gautas ir apmokėtas konsultacijas.

Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad išanalizavus Priemonės 1-ojo kvietimo teikti paraiškas rezultatus ir projektų patikrų vietoje rezultatus, buvo pakeista konsultantų atrankos ir priežiūros tvarka ir Priemonės projektų finansavimo sąlygų aprašo (PFSA) nuostatos, **griežtinant reikalavimus verslo konsultantams ir projektų vykdytojams:**

- 1) numatytas **naujas reikalavimas verslo konsultantams** – teikiant konsultacijas žodžiu (tiek tiesiogiai, tiek nuotoliniu būdu) sudaryti sąlygas, minimaliai sustabdant konsultacijos teikimo procesą, bet kuriuo konsultacijos teikimo metu prie konsultacijos nuotoliniu būdu prisijungti bei daryti konsultacijų įrašus VšĮ „Versli Lietuva“ ir INVEGA darbuotojams;
- 2) detalai ir aiškiai apibrėžtos **konsultantų pareigos informuoti** (nurodant konsultacijos tikslią vietą, data, temą, konsultantų vardą, pavardę ir kontaktus, konsultuojamos įmonės pavadinimą ir kontaktus, konsultacijos pradžios ir pabaigos laiką, konsultacijos būdą) **apie būsimas konsultacijas** (ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki numatomos konsultacijos teikimo dienos);
- 3) papildyta nuostata, kad konsultacijos vykdydamas nepranešus arba

b. Priemonės įgyvendinimo efektyvumą užtikrina konsultavimo paslaugų teikėjai. Pagrindinės sąlygos:

i. Vykdomas projektų konkursas teikti konsultavimo paslaugas pagal priemonę priemonė „Verslo konsultantas LT“. Paraiškas gali teikti įmonės, asociacijos, VšĮ teikiančios konsultavimo paslaugas. Kaip vienas iš variantų galėtų būti įvardinta, kad projektų vykdytojais gali būti tik subjektai registruoti verslo konsultantų tinkle;

ii. Projektų vykdytojai įsipareigoja pasiekti šio rašto „A“ punkte numatytus rodiklius, ne mažiau kaip proporcingai vykdomų projektų apimtims. Už didesnius įsipareigojimus skiriama daugiau balų projektų atrankų metu.

iii. Projekto vykdytojai įgyja visus reikiamus įgaliojimus, reikalingus atrinkti konsultantus ir įmones, norinčias gauti konsultavimo paslaugas.

iv. Projektų vykdytojai vykdo rodiklių pasiekimo stebėseną (teikia informaciją atsakingoms institucijoms).

c. Priemonės įgyvendinimo efektyvumas užtikrinamas, konsultavimo paslaugų gavėjams prisiimant atitinkamus įsipareigojimus, pavyzdžiui:

i. jei įmonės, veikiančios iki 1 metų, nori gauti konsultavimo paslaugų iki 8 val., jos jokių įsipareigojimų neprisiima, jei naudosis konsultavimo tinkle esančių konsultantų paslaugomis;

ii. jei įmonės, veikiančios nuo 1 iki 5 metų, nori gauti konsultavimo paslaugų iki 16 val., jos jokių įsipareigojimų neprisiima, jei naudosis konsultavimo tinkle esančių konsultantų paslaugomis;

iii. visais kitais atvejais, konsultavimo paslaugų gavėjai galėtų naudotis nebūtinai konsultantų tinkle esančių konsultantų paslaugomis, bet turėtų prisiimti įsipareigojimus dėl veiklos tęstinumo po konsultacijų pagal šio rašto „A“ punkte numatytus rodiklius priklausomai nuo konsultacijų apimties, suteikiant teisę pasirinkti rodiklių kombinaciją. Pasirenkamų pasiekti rodiklių, išdėstytų rašto „A“ punkto 2-toje dalyje reikšmės turėtų būti paskaičiuojamos atsižvelgiant į situaciją vertinant pagal „A“ punkto 1-toje dalyje įvardintus rodiklius (t.t. rodiklių reikšmės turėtų koreliuoti su statistinėmis įmonių išgyvenimo tendencijomis).

Manome, kad siūlomų nuostatų atitinkamos kombinacijos integravimas į priemonės Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“ aprašą, leistų padidinti jos efektyvumą investuojant į efektyvumą į verslumo Lietuvoje didėjimą bei jo tvarumą.

Tuo pačiu norime atkreipti dėmesį į analogišką situaciją su Priemonės Nr. 03.2.1-IVG-T-825 „Expo konsultantas LT“ ir Priemonės Nr. 03.3.2-IVG-T-829 „Eco konsultantas LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašais – visose šiose priemonėse nėra vertinamas konsultacijų poreikio pagrįstumas bei rezultatyvumas ir poveikis, jau nekalbant apie konsultavimo poveikio

pranešus vėliau nei numatyta apraše, apie konsultacijų datas, pradžios laiko, trukmės ir vietos pasikeitimus laikomas **nesąžiningu verslo konsultanto veikimu**;

- 4) nustatyta **prievolė VšĮ „Versli Lietuva“** – ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį atlikti konsultacijų gavėjams suteiktų konsultacijų kokybės vertinimo anketinių apklausų analizę ir atnaujinti informaciją apie verslo konsultanto suteiktų konsultacijų kokybės įvertinimo vidurkį interneto svetainėje vkt.verslilietuva.lt.;
- 5) sugriežtinta **verslo konsultantų išbraukimo iš Verslo konsultantų tinklo tvarka**.

Pakeistos šios Priemonės PFSA nuostatos:

1. sumažinta vienam projekto vykdytojui per dotacijos sutarties galiojimo laikotarpį didžiausia galima skirti finansavimo lėšų suma nuo 6 500 Eur iki 2 000 Eur;
2. sumažinta didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis, kurios dydis nustatytas atsižvelgiant į SVV subjekto veiklos trukmę ir registracijos vietą. Didžiausias intensyvumas (85 proc.) nustatytas, jei pareiškėjas yra SVV subjektas, veikiantis iki 1 metų, ir SVV subjekto registracijos vieta yra ne Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos miestų savivaldybėse; mažiausias (65 proc.) – jei pareiškėjas yra SVV subjektas, veikiantis nuo 1 (imtinai) iki 3 metų, ir SVV subjekto registracijos vieta yra Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos miestų savivaldybėse;
3. panaikintas reikalavimas, kad bendras konsultavimosi valandų skaičius ta pačia konsultacijų tema neviršytų 14 valandų per dotacijos sutarties visą kompensacijos laikotarpį;
4. nustatyta griežtesnė apmokėjimo projekto vykdytojui už konsultacijas sąlyga – projekto vykdytojui konsultacijų išlaidų dalis kompensuojama, jeigu projekto vykdytojas už gautas konsultacijas jau yra sumokėjęs verslo konsultantui (ankstesnė sąlyga buvo – projekto vykdytojas įsipareigoja apmokėti verslo konsultantui 100 procentų konsultacijų išlaidų ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kompensacijos lėšų gavimo dienos);
5. susiaurintas tinkamų pareiškėjų ratas – 2-asis kvietimas teikti paraiškas skirtas SVV subjektams, veikiantiems ne ilgiau kaip 3 metus.

Primename, kad valstybės narės ir socialiniai ir ekonominiai partneriai, teikdami pastabas ir pasiūlymus Europos Sąjungos

<p>tvarumą.</p> <p>Investavimo efektyvumo požiūriu nepagrįstu laikytinas siekis investuoti 15,963,888.00 eurų (tame tarpe: „Verslo konsultantas LT“ – 7,000,000.00 eurų; „Expo konsultantas LT“ – 7,260,241.00 eurų; „Eco konsultantas LT“ – 1,703,647.00 eurų) neįvardijant nei vieno rodiklio, kuris leistų pamatuoti investavimo efektyvumą bei jo tvarumą, ir neįvardinat subjektų, atsakingų už atitinkamų rodiklių, iliustruojančių investavimo poveikį, pasiekimą.</p> <p>Esant poreikiui, esame pasirengę detaliau pristatyti pasiūlymus ir aktyviai dalyvauti darbo grupėje, kurioje būtų siekiama iš esmės patobulinti priemonės „Verslo konsultantas LT“, „Expo konsultantas LT“, „Eco konsultantas LT“, tam kad jos maksimaliai prisidėtų prie 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3-me prioritete įvardintų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo bei turėtų tvarų ilgalaikį poveikį, didinant Lietuvos ūkio konkurencingumą ir efektyvumą.</p>	<p>struktūrinių fondų lėšomis remiamoms priemonėms, turi vadovautis Europos Komisijos 2014 m. sausio 7 d. deleguoto reglamento (ES) Nr. 240/2017 dėl Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodekso nuostatomis. Šio reglamento 12 straipsnis numato prievolę valstybėms narėms užtikrinti, kad <i>„rengiant kvietimus teikti pasiūlymus, pažangos ataskaitas ir atliekant programų stebėseną vertinimą įtraukti partneriai žino savo prievoles, susijusias su duomenų apsauga, konfidencialumu ir interesų konfliktu.“</i></p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, prašome užtikrinti, kad socialiniai ir ekonominiai partneriai, teikiantys pastabas ir pasiūlymus priemonių „Verslo konsultantas LT“, „Expo konsultantas LT“ ir „Eco konsultantas LT“, nedalyvautų kaip verslo konsultantai Verslo konsultantų tinkle, siekiant išvengti interesų konflikto.</p>
---	---